УНУТРЫГАСПАДАРЧЫ РАЗЛІК — ВА ЎСЕ КАЛГАСЫ ВОБЛАСЦІ

С. О. ПРЫТЫЦКІ,
першы сакратар Мінскага абласнога камітэта КП Беларусі

САКАВІЦКІ ПЛЕНУМ ЦК КПСС (1962 г.) распрацаваў канкрэтныя меры далейшага ўздыму сельскай гаспадаркі як у арганізацыі самога працэсу вытворчасці, так і па карэннаму паляпшэнню метадаў кіраўніцтва гэтай важнейшай галіной народнай гаспадаркі. Кіраўнікі сельскагаспадарчых прадпрыемстваў, партыйныя і савецкія органы атрымалі важнейшыя накіроўваючыя ўказанні і прамыя заданні па хуткаму ўздыму калгасаў і саўгасаў, іх арганізацыйна-гаспадарчаму ўмацаванню.

Хуткі ўздым вытворчасці ўсіх відаў сельскагаспадарчай прадукцыі звязан непасрэдна з павышэннем прадукцыйнасці працы, укараненнем механізацыі, правільнай арганізацыі і аплаты працы ў калгасах і саўгасах. Вось чаму абласная партыйная арганізацыя ўсю сваю ўвагу сканцэнтроўвае на тым, каб ва ўсіх калгасах строга захоўваўся прынцып размеркавання па працы, каб па меры росту вытворчасці і павышэння прадукцыйнасці працы яе аплата пастаянна павялічвалася. Але ці можна весці гутарку аб павышэнні прадукцыйнасці працы, калі ў калгасе вытворчасць вядзецца не на аснове ўнутрыгаспадарчага разліку, калі парушаецца асноўны прынцып размеркавання даходаў і аплата працы не пастаўлена ў залежнасць ад яе вынікаў?

...гаспадарак удзельнікі семінараў практычна знаёміліся з парадкам ажыццяўлення ўнутрыгаспадарчага разліку.

Пытанне аб укараненні ва ўсіх калгасах унутрыгаспадарчага разліку спецыяльна абмяркоўвалася ў лютым 1962 года на пленуме абласнога камітэта партыі. Удзельнікі пленума адзначылі, што ажыццяўленне гэтага мерапрыемства дае магчымасць больш канкрэтна і кваліфікавана кіраваць усімі вытворчымі падраздзяленнямі калгаса: прымусіць кіраўнікоў пастаянна аналізаваць гаспадарчую дзейнасць усіх падраздзяленняў, лічыць матэрыяльна-грашовыя і працоўныя затраты; прымусіць праўленне калгаса, дырэктара саўгаса, спецыяліста ацэньваць гаспадарку не па сярэдніх даных аб ураджаі або надоях, а з улікам зніжэння сабекошту прадукцыі, дасягнутых вынікаў кожнай брыгадай, фермай, звяном.

...тута народнай гаспадаркі імя Куйбышава — С. Г. Аўсянікаў; Інстытута эканомікі Акадэміі навук БССР — В. С. Танковіч. Яны выязджалі ў асобныя калгасы і сумесна з галоўнымі бухгалтарамі і спецыялістамі складалі гаспадарча-разліковыя заданні брыгадам і фермам, дапамагалі правільна вылічыць вытворчыя затраты і паказвалі, як трэба ацэньваць работу гаспадарча-разліковых падраздзяленняў у залежнасці ад вынікаў і якасці працы калгаснікаў.

Рад калгасаў — імя Фрунзе Плешчаніцкага раёна, «Светлы шлях» Маладзечанскага раёна, «Кастрычніцкая рэвалюцыя» Дзяржынскага раёна і іншыя — ужо на працягу двух год ажыццяўляе ўнутрыгаспадарчы разлік. Каб іх вопыт стаў здабыткам іншых арцелей, на старонках абласной і раённых газет сістэматычна публікаваліся матэрыялы аб дасягненнях гэтых гаспадарак, аб

...дарчага разліку ўперад. Вырашыць гэта аказалася не так проста. Справа ў тым, што нашы сярэднія спецыяльныя і вышэйшыя навучальныя ўстановы мала рыхтуюць спецыялістаў гэтых прафесій. Чакаць работнікаў нам не было адкуль, патрэба ў іх ёсць і ў іншых абласцях. Інтарэсы ж справы патрабавалі вырашыць пытанне ўкамплектавання калгасаў эканамістамі хутка. Як мы выйшлі са становішча? На пасады планавікоў-эканамістаў зацвердзілі групу бухгалтараў калгасаў, а таксама слухачоў двухгадовых прапагандысцкіх завочных курсаў пры абкоме КП Беларусі. У праграму падрыхтоўкі прапагандыстаў па эканоміцы ўключаны спецыяльныя

стаў

...гасаў уключаны ў наменклатуру райкомаў партыі. Яны вучацца тэорыі, вучацца практычна на рабоце, авалодваюць вопытам, і ў хуткім часе мы будзем у кожным калгасе мець эканамістаў высокай кваліфікацыі.

Вялікая работа па вучобе эканамістаў праведзена раённымі камітэтамі партыі. Заслугоўвае ўвагі вопыт работы Пухавіцкага райкома КПБ. Тут усе 20 эканамістаў калгасаў на працягу месяца займаліся ў мінулым годзе на курсах пры Мар'інагорскім сельскагаспадарчым тэхнікуме, вывучаючы методыку і парадак складання гаспадарча-разліковых заданняў для паляводчых брыгад і жывёлагадоўчых ферм. У радзе раёнаў прайшлі тэарэтычныя канферэнцыі па ўнутрыгаспадарчаму разліку. Цікава праведзены гэтыя мерапрыемствы ў Мінскім і Дзяржынскім раёнах.

Ведучы работу па ўкараненню

...ня матэрыяльнай зацікаўленасці і захавання ўнутрыгаспадарчага разліку дазволілі значна рушыць уперад развіццё грамадскай гаспадаркі. Вытворчасць валавой прадукцыі павялічылася ў 1961 годзе ў параўнанні з 1959 годам у 1,8 раза пры аднačасовым скарачэнні затрат працы на 15 працэнтаў; ураджайнасць збожжавых павялічылася на 41, бульбы — на 50 працэнтаў; у разліку на сто гектараў зямель атрымана малака 208 цэнтнераў замест 145 у 1959 годзе. Значна знізіўся сабекошт прадукцыі, узраслі грашовыя даходы, умацавалася фінансавае становішча. Калгас павялічвае вытворчасць прадуктаў жывёлагадоўлі і паляводства дзякуючы правільнай арганізацыі працы, строгаму захаванню прынцыпу матэрыяльнай зацікаўленасці калгаснікаў. Аплата працы пастаўлена ў прамую залежнасць ад колькасці і якасці прадукцыі, ад затрат на яе вытворчасць.

...заахвочваць, а за перарасходы строга спаганяць.

Што дае ўнутрыгаспадарчы разлік, можна паказаць яшчэ на адным прыкладзе. Калгасы імя Дзяржынскага і «Ленінскі шлях» Дзяржынскага раёна размешчаны побач, на аднолькавых землях. У першай гаспадарцы гаспадарчы разлік прымяняецца з 1958 года, размеркаванне даходаў праводзіцца з улікам вынікаў дзейнасці брыгад. У калгасе «Ленінскі шлях» вытворчасць вядзецца абязлічана, без уліку выканання заданняў па брыгадах. Розніца ў метадах работы наглядна адлюстравалася ў эканамічных паказчыках абедзвюх гаспадарак. У калгасе імя Дзяржынскага атрымана з гектара па 18,4 цэнтнера жыта, 23,7 цэнтнера азімай пшаніцы, 205 цэнтнераў зялёнай масы кукурузы; у другім калгасе атрыман ураджай жыта 9 цэнтнераў, зялёнай масы кукурузы — 150 цэнтнераў. Арцель імя Дзяржынскага далёка пайшла ад свайго суседа і па вытворчасці прадуктаў жывёлагадоўлі. У разліку на сто гектараў зямель тут атрымана 330 цэнтнераў малака і 44 цэнтнеры мяса, у той час як у калгасе «Ленінскі шлях» — толькі 149,3 цэнтнера малака і 19,3 цэнтнера мяса.

Гэтыя і дзесяткі іншых прыкладаў пераканаўча сведчаць аб тым, што ўнутрыгаспадарчы разлік —

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА Рэспублікі Беларусь

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў бібліятэцы